

Sygn. akt IV U 1044/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Zalasinski

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania W. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 10 lipca 2015 r. (Nr (...) - (...))

w sprawie W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że W. B. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 25 grudnia 2014 roku do 31 stycznia 2015 roku.

Sygn. akt IV U 1044/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 10 lipca 2015r., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 w zw. z art. 14 ust. 1, ust. 1a, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że W. B. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 11.10.2004r. do 31.12.2009r., od 01.02.2010r. do 24.12.2014r. oraz od 01.02.2015r. do 31.05.2015r.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła W. B., wnosząc o jej zmianę w części poprzez stwierdzenie, że ubezpieczona podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą także w okresie 25 grudnia 2014r.-31 stycznia 2015r. Decyzji zarzucono naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do niewłaściwego przyjęcia przez organ rentowy, iż nie istniały podstawy do wyrażenia przez organ rentowy zgody na opłacenie przez ubezpieczoną składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące grudzień 2014r. i styczeń 2015r. po terminie, a tym samym do błędnego stwierdzenia, że ubezpieczona za okres od 25 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2015r. nie

podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (odwołanie, k. 1-2v akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 4-7 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W. B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest handel detaliczny i hurtowy artykułami spożywczymi i przemysłowymi. Po ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników, przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, od dnia 1.10.2004r. W. B. dokonała w ZUS zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, natomiast od dnia 11.10.2004r. również do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., dokonując poświadczenia do celów wypłaty zasiłku chorobowego, w związku z roszczeniem W. B. o wypłatę tego zasiłku za okres od 22.01.2015r. do 19.02.2015r., dokonał analizy podlegania w/w dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W wyniku tej analizy stwierdzono, że dobrowolne ubezpieczenie chorobowe W. B. ustało w miesiącach czerwcu 2008r., kwietniu 2009r., styczniu 2010r. oraz od 25 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2015r. z uwagi na opłacenie składek po obowiązującym terminie. Za miesiące czerwiec 2008r. i kwiecień 2009r. została wyrażona zgoda na opłacenie składek po terminie, zaś w styczniu 2010r. W. B. była wyrejestrowana z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Z wydruku z raportu rozliczeń należności płatnika z dnia 19.06.2015r. wynika, iż składka na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc grudzień 2014r. wynosiła 149,47 zł z terminem płatności do 15 stycznia 2015r. Na poczet tej należności zostały zaliczone następujące wpłaty ubezpieczonej: w kwocie 46,19 zł uiszczona w dniu 14.03.2014r., w kwocie 71,70 zł – w dniu 15.12.2014r. i ostatnia dokonana po terminie płatności w dniu 12.03.2015r. w wysokości 31,58 zł. Składka na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc styczeń 2015r. wynosiła 699,56 zł z terminem płatności do 16 lutego 2015r. Z tego tytułu ubezpieczona uiściła kwotę 125,52 zł ostatniego dnia terminu, tj. 16.02.2015r., zaś pozostałych wpłat dokonując po terminie i były to następujące kwoty: 400,22 zł w dniu 12 marca 2015r. oraz kwota 173,82 zł w dniu 14 maja 2015r. (raport rozliczeń należności płatnika z 19.06.2015r., k. 361-364 akt organu rentowego).

W dniu 12 marca 2015r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2014r. i styczeń 2015r., wskazując, że Biuro (...) sporządzając deklarację (...) za listopad 2014r. nieprawidłowo naliczyło składki na ubezpieczenie społeczne, ponieważ uwzględniło zwolnienie lekarskie w okresie od 8 listopada 2014r. do 12 grudnia 2014r. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że błąd polegał na tym, iż na kserokopii druku zwolnienia lekarskiego była nieczytelna data, którą odczytano jako 8 listopada, a nie 28 listopada. Zwrócono także uwagę, że zaległe składki ubezpieczona opłaciła 12 marca 2015r. (wniosek, k. 354 akt organu rentowego). Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wyraził zgody na opłacenie przez W. B. po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2014r. i styczeń 2015r. (pismo z 8.04.2015r., k. 355-356 akt organu rentowego).

Ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskami o ustalenie prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 22.01.2015r. do 19.02.2015r., od 04.03.2015r. do 31.03.2015r. i od 27.04.2015r. do 1.05.2015r., jednak z uwagi na ustalenie przez organ rentowy, że w miesiącach grudniu 2014r. i styczniu 2015r. dobrowolne ubezpieczenie chorobowe wnioskodawczyni ustało wobec opłacenia składek po terminie i w związku z brakiem zgody na opłacenie składek z tego tytułu po terminie, odmówiono ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego decyzjami z dnia 06.03.2015r., 23.04.2015r. i 29.05.2015r.

W dniu 8 czerwca 2015r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego o wydanie decyzji o okresach podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu za lata 2014-2015r (wniosek, k. 380 akt organu rentowego). Pismem z dnia 17 czerwca 2015r. (...) Oddział w S. zawiadomił W. B. o wszczęciu postępowania w sprawie podlegania

wnioskodawczyni dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w latach 2014 i 2015 z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (zawiadomienie, k. 384 akt organu rentowego). Zaskarżoną decyzją z dnia 10 lipca 2015r. organ rentowy stwierdził, że ubezpieczona podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 11.10.2004r. do 31.12.2009r., od 01.02.2010r. do 24.12.2014r. oraz od 01.02.2015r. do 31.05.2015r. (decyzja z dnia 10.07.2015r., k. 389-394 akt organu rentowego).

Przy prowadzeniu spraw księgowych ubezpieczona korzysta z pomocy Biura (...), w tym przy obliczaniu wysokości składek na ubezpieczenia społeczne. Po uzyskaniu informacji z Biura o należnej wysokości składki W. B. osobiście opłaca składki do ZUS. Składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiące grudzień 2014r. i styczeń 2015r. zostały uiszczone w terminie w zaniżonej wysokości, bowiem M. C. - pracownica Biura (...), które prowadzi księgowość W. B., błędnie odczytała datę początkową na zwolnieniu lekarskim, bo zamiast 28 listopada 2014r., uznała, iż jest to dzień 8 listopada 2014r. Błąd wynikał z tego, że na druku zwolnienia lekarskiego znajduje się niewyraźna data początkowa niezdolności do pracy. Tym samym sporządzając deklarację (...) za listopad 2014r. zostały nieprawidłowo naliczone składki na ubezpieczenie społeczne, gdyż uwzględniono okres zwolnienia lekarskiego od 8 listopada 2014r. (a nie od 28 listopada 2014r.) do 12 grudnia 2014r. (wyjaśnienia i zeznania ubezpieczonej, k. 21-21v i 37v akt sprawy; zeznania świadka M. C., k. 37-37v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. B. zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Zgodnie zaś z art. 11 ust. 2 w/w ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5. Przepis art. 14 ust. 1 ustawy stanowi, iż objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony. Regulacja zawarta w art. 14 ust. 2 pkt 2 i ust. 2a przewiduje, że ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1, ustają od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie – w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, przy czym w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie. W sytuacji, gdy za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek ten przysługuje.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że W. B. dokonała zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 11.10.2004r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Składki na w/w ubezpieczenie za miesiące grudzień 2014r. i styczeń 2015r. w określonym terminie zostały uiszczone w zaniżonej wysokości. Z uwagi, iż w miesiącu grudniu 2014r. W. B. do 24 grudnia 2014r. pobrała zasiłek chorobowy, dlatego też organ rentowy uznał, że jej dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – wobec braku opłacenia w terminie składki należnej na ubezpieczenie chorobowe - ustalo od 25 grudnia 2014r., tj. od dnia następującego po dniu, za który przysługuje zasiłek, zgodnie z powołanym wyżej art. 14 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W. B. skorzystała z przysługującej jej możliwości wystąpienia do organu rentowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie składek za grudzień 2014r. i styczeń 2015r. po terminie, lecz ZUS nie wyraził takiej zgody, uznając, że w sytuacji ubezpieczonej nie zachodzi uzasadniony przypadek, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy.

W ocenie Sądu, okoliczności niniejszej sprawy wykazały, iż stanowisko organu rentowego w tej kwestii nie zasługuje na uwzględnienie, a W. B. powinna podlegać ubezpieczeniu chorobowemu również w spornym okresie od 25 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2015r. Co prawda składka na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe została opłacona w zaniżonej wysokości, jednakże niewątpliwie część należnej kwoty za każdy ze spornych miesięcy została uregulowana w terminie. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiące grudzień 2014r. i styczeń 2015r. ubezpieczona uiszczyła w terminie w zaniżonej wysokości, bowiem M. C. - pracownica Biura (...),

które prowadzi księgowość W. B., błędnie odczytała datę początkową na zwolnieniu lekarskim, bo zamiast 28 listopada 2014r., uznała, iż jest to dzień 8 listopada 2014r. Błąd wynikał z tego, że na druku zwolnienia lekarskiego znajduje się niewyraźna data. Tym samym sporządzając deklarację (...) za listopad 2014r. zostały nieprawidłowo naliczone składki na ubezpieczenie społeczne, gdyż uwzględniono okres zwolnienia lekarskiego od 8 listopada 2014r. do 12 grudnia 2014r. Ustalając powyższą okoliczność Sąd oparł się na dowodzie z zeznań świadka M. C. oraz zeznań ubezpieczonej, które ocenił jako spójne, logiczne i w całości wiarygodne. Ponadto analiza dokumentu w postaci zwolnienia lekarskiego W. B. daje podstawę do stwierdzenia, że taka pomyłka mogła faktycznie zaistnieć, gdyż data początkowa niezdolności do pracy ubezpieczonej została wpisana niewyraźnie i trudno wywnioskować, czy pierwsza cyfra to 2 czy też 0. Sąd podzielił stanowisko ubezpieczonej, że składki w zaniżonej wysokości uiszczała z przyczyn od niej niezależnych. Co więcej błąd ten został naprawiony, a należne składki uregulowane. Nie może także ująć uwadze, że W. B. prowadzi działalność gospodarczą od dłuższego czasu i w tym okresie rzetelnie wywiązywała się ze swoich obowiązków jako płatnik składek. Przez cały okres prowadzenia działalności gospodarczej tylko trzykrotnie opłaciła po terminie składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, tj. za okresy od 1.06.2008r. do 30.06.2008r., od 1.04.2009r. do 30.04.2009r. oraz za sporny okres od 25.12.2014r. do 31.01.2015r., przy czym za miesiące czerwiec 2008r. i kwiecień 2009r. Zakład wyraził zgodę na opłacenie ich po terminie, zaś nie wyraził takiej zgody w przypadku składek za sporne dwa miesiące. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2016r. (I UK 35/15, LEX nr 2004234), na który powołuje się również ubezpieczona, wskazał, że chociaż przesłanki wyrażenia przez organ rentowy zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie nie zostały określone przez ustawodawcę, jednak należy przyjąć, że przesłankami tymi są okoliczności związane z przebiegiem samego ubezpieczenia chorobowego i przyczynami uchybienia terminu do opłacenia składki. Skoro ubezpieczenie chorobowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą ma dobrowolny charakter i jego powstanie uzależnione jest od woli samego ubezpieczonego, a warunkiem trwania tego ubezpieczenia jest terminowe opłacanie należnych z tego tytułu składek, to dotychczasowy sposób wywiązywania się płatnika z tego obowiązku (opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe) nie pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności uwzględnienia wniosku o przywrócenie uchybionego terminu. Przepis art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem - w tym znaczeniu, że niejako automatycznie prowadzi do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na okoliczności. Przepis ten nie wymaga, aby dany przypadek był wyjątkowy i szczególnie uzasadniony, a przez przypadek uzasadniony rozumieć należy taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została należycie opłacona. Stanowisko takie zostało zawarte także w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 sierpnia 2016r. (III AUa 384/16, LEX nr 2096157), w którym nadto wskazano, że trzeba zatem wziąć pod uwagę te szczególne wypadki, gdy z przyczyn niezależnych w danym miesiącu uiszczenie składki nie następuje. Jest to tym bardziej uzasadnione gdy niedopatrzenie to zostaje naprawione.

Zdaniem Sądu działanie ubezpieczonej polegające na uiszczeniu zaniżonej wysokości składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2014r. i styczeń 2015r. nie miało charakteru zamierzonego i celowego, w szczególności, że zaległe składki zostały ostatecznie w całości opłacone. Całokształt okoliczności sprawy pozwolił zatem na ustalenie, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu także w spornym okresie od 25 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2015r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.